EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.7.30.
COM(2024) 349 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A technikai intézkedésekről szóló rendelet végrehajtása (az (EU) 2019/1241 rendelet 31. cikke)

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés 2

2. A rendelet végrehajtása 2
2.1. A célkitűzések teljesítése felé tett előrehaladás mérése 3
2.2. Regionális szintű végrehajtás 4
2.2.1. Balti-tenger 5
2.2.2. Nyugati vizek 5
2.2.3. Északi-tenger 6
2.2.4. Földközi-tenger és Fekete-tenger 7
2.3. Egyéb végrehajtási kérdések 8
2.3.1. Végrehajtási szabályok 8
2.3.2. Célzott halászat 9

3. Innováció és tudományos kutatás 10
3.1. A HTMGB munkája 10
3.2. Az ICES innovatív eszközökre vonatkozó szakvéleménye 11
3.3. Tudományos célú halászat 12
3.4. Innovációs kiadások 12

4. Következtetések 14

1. BEVEZETÉS

Az (EU) 2019/1241 európai parlamenti és tanácsi rendelet[1] (a továbbiakban: a rendelet) 31. cikke előírja, hogy a Bizottságnak háromévente jelentést kell benyújtania a rendelet végrehajtásáról.

Ez a jelentés áttekintést nyújt a rendelet elmúlt három évben történt végrehajtásáról, és a 2021 szeptemberében elfogadott első jelentésre[2], valamint a felhatalmazáson alapuló hatáskörök alkalmazásáról szóló, 2023 szeptemberében elfogadott jelentésre[3] épül. A jelentés a meghozott intézkedések és a tudományos fejlemények, a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) és a Nemzetközi Tengerkutatási Tanács (ICES) szakvéleménye, valamint a tagállamok, a tanácsadó testületek és a nyilvános konzultációra válaszoló egyéb érdekelt felek észrevételei alapján készült (a konzultációról készült összefoglalót e jelentés I. függelékeként csatoltuk). Megvizsgálja továbbá a kutatás és az innováció terén tett erőfeszítéseket, amelyek révén további előrehaladás érhető el a rendelet célkitűzéseinek megvalósításában.

2. A RENDELET VÉGREHAJTÁSA

E rendelet célja, hogy hozzájáruljon a közös halászati politikának (a továbbiakban: KHP) az 1380/2013/EU rendeletben (a továbbiakban: KHP-rendelet) meghatározott célkitűzéseihez, valamint a környezetvédelmi jogszabályokban meghatározott jó környezeti állapot eléréséhez, miközben megfelelő egyensúlyt teremt a KHP gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi célkitűzései között. **A maximális fenntartható hozam** (MFH) **melletti halászat** megfelelő technikai intézkedésekkel jelentősen hozzájárul a fenntarthatóbb tengeri tevékenységhez, valamint a minőségi élelmiszereket előállító, reziliens és versenyképes halászati ágazathoz[4]. A szelektívebb és környezetkímélőbb halászati gyakorlatok alkalmazása hozzájárul a célállományok hozamának növeléséhez, miközben csökkenti a nem kívánt (járulékos) fogásokat és az érzékeny élőhelyekre gyakorolt hatásokat.

A tengeri erőforrások fenntarthatósága szükségessé teszi **a tengeri ökoszisztémák védelmét és a halászat által ezen ökoszisztémákra gyakorolt hatás korlátozását**. A technikai intézkedések hatékonyan hozzájárulnak a környezetvédelmi jogszabályok célkitűzéseinek teljesítéséhez. Kialakításuk és szabályozásuk célja a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv által védett érzékeny fajokra és élőhelyekre – például a Natura 2000 területekre – gyakorolt hatások korlátozása, valamint a tengeri ökoszisztémákra gyakorolt hatások csökkentése a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1241 rendelete (2019. június 20.) a halászati erőforrások és a tengeri ökoszisztémák technikai intézkedések révén történő védelméről, az 1967/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet, továbbá az 1380/2013/EU, az (EU) 2016/1139, az (EU) 2018/973, az (EU) 2019/472 és az (EU) 2019/1022 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 894/97/EK, a 850/98/EK, a 2549/2000/EK, a 254/2002/EK, a 812/2004/EK és a 2187/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 198., 2019.7.25., 105. o.).

[2] A jelentés: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0583 és szolgálati munkadokumentuma: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2021:268:FIN

[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52023DC0520

[4] Lásd: COM(2024) 235 final: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A fenntartható uniós halászat: az aktuális helyzet és a 2025-re vonatkozó iránymutatások.

végrehajtásához való hozzájárulásként. Ez különösen fontos az uniós biodiverzitási stratégia[5] és a tengeri cselekvési terv[6] célkitűzései szempontjából.

A jelenlegi rendelet átvette a korábbi műszaki előírások meglévő alapvető elemeit, és lehetőséget biztosított a Bizottság számára, hogy meghatározza a koherens végrehajtáshoz szükséges intézkedéseket. Emellett a rendelet felszólítja a tagállamokat, hogy a regionális csoportok keretében működjenek együtt a regionális szempontból releváns intézkedések meghatározása érdekében, amelyeket a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján fogadhat el, és lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy egyénileg fogadjanak el nemzeti intézkedéseket vizeikre vagy flottáikra vonatkozóan.

Ez a rendelet az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kihívások mérsékléséhez való hozzájárulás fontos eszköze, és ezért elengedhetetlen a 2023 februárjában elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia keretében teljesítendő tengeri cselekvési terv végrehajtásához, amelyet a „Halászat az óceánokért” csomag részeként terjesztettek elő[7].

2.1. A célkitűzések teljesítése felé tett előrehaladás mérése

Ez a jelentés az intézkedések regionális szintű végrehajtását vizsgálja annak érdekében, hogy hozzájáruljon a rendelet célkitűzéseihez: a hasznosítási kor- és méretösszetétel optimalizálása, hozzájárulás az érzékeny tengeri fajok járulékos fogásainak és a halászat tengeri élőhelyekre gyakorolt negatív környezeti hatásainak lehető legkisebbre csökkentéséhez, valamint halászati gazdálkodási intézkedések bevezetése a környezetvédelmi irányelveknek való megfelelés céljából[8].

A **hasznosítási kor- és méretösszetétel** optimalizálásának mérése érdekében a HTMGB 2020-ban felülvizsgálta a legmegfelelőbb alkalmazandó mutatót. Ezt a JRC[9] 2024 februárjában egészítette ki, amely 34, a rendeletben felsorolt fajoknak megfelelő halállományt elemzett. Az elemzés kimutatta, hogy az Atlanti-óceánon az elmúlt 20 évben javult az összesített szelektivitás. Mindazonáltal 2021-ben az ICES által értékelt állományok valamivel kevesebb mint fele esetében javult a szelektivitás (azaz a fiatal egyedek nagyobb fokú védelme) a jelenlegi halászati mortalitás alatti maximális fenntartható hozamhoz képest. Ami a Földközi-tengert illeti, tíz állományból kettő esetében mutattak ki jobb szelektivitást, mint a jelenlegi halászati mortalitás alatti maximális fenntartható hozam.

A környezetvédelmi jogszabályokhoz kapcsolódó célkitűzések tekintetében a konkrét célok a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvből erednek, amelyek magukban foglalják a Natura 2000 területek és bizonyos fajok különleges védelmét, valamint a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv keretében elfogadott küszöbértékekből. Az elmúlt években jelentős előrelépés történt az ilyen küszöbértékek elfogadása terén, különösen azon mutatók tekintetében, amelyek alapján megállapítható, hogy a **tengerfenéki élőhelyek** jó környezeti állapotban vannak-e[10]. A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvnek **az érzékeny tengeri fajok járulékos fogásaihoz** kapcsolódó

[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A52020DC0380

[6] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52023DC0102

[7] https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/policy/common-fisheries-policy-cfp_en

[8] Az (EU) 2019/1241 rendelet 3. cikke.

[9] https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137030

[10] A küszöbértékek áttekintését lásd a tengervédelmi stratégiáról szóló 2008/56/EK keretirányelv és az (EU) 2017/848 bizottsági határozat szerint meghatározott küszöbértékekről szóló bizottsági közleményben (COM(2024) 2078).

küszöbértékei még elfogadásra várnak, ezért e célkitűzésre vonatkozóan még nem állnak rendelkezésre konkrét célértékek.

Bár mérhető célértékek nem állnak rendelkezésre teljes mértékben, a tudományos szakvélemények releváns információkat nyújtanak bizonyos fajok és élőhelyek kényes helyzetéről, és így a konkrét intézkedések elfogadásának alátámasztásához szükséges elemekről.

2.2. Regionális szintű végrehajtás

A regionális szintű végrehajtás e rendelet sarokköve, ami eltérő sebességgel és szinten halad előre, és az egyes tengermedencék szükségleteire és körülményeire irányul. Az intézkedések nemzeti intézkedésként vagy az érintett tagállamok által előterjesztett közös ajánláson alapján, felhatalmazáson alapuló jogi aktusként fogadhatók el.

Ami a nemzeti intézkedéseket illeti, valamennyi tagállam tájékoztatta a Bizottságot a flottái által a felségterületükhöz vagy joghatóságuk alá tartozó vizeken kitűzött konkrét célkitűzések megvalósítása érdekében végrehajtandó intézkedések elfogadásáról.

A rendelet szerinti felhatalmazás gyakorlásáról szóló, 2023. szeptemberi jelentés kiemelte, hogy a 2019. augusztus 14. és 2023. június 30. közötti időszakban 12 felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadtak el, egy elfogadása pedig folyamatban volt. Azóta két további felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadtak el, így az intézkedések széles körére vonatkozóan összesen 14 felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadtak el.

A regionális szintű végrehajtás megközelítése, sebessége és tartalma nagy eltéréseket mutat az egyes tengermedencék meglehetősen eltérő körülményei és kihívásai, valamint a regionalizációs folyamat hatóköre és potenciálja miatt. Például **a Földközi-tengeren és a Fekete-tengeren** a leghatékonyabb megközelítés az, hogy az intézkedéseket a Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottság (GFCM) fogadja el, és így azok az e tengerekkel határos valamennyi államra alkalmazandók, ezáltal biztosítva az egyenlő versenyfeltételeket. Ennek következtében a KHP-rendelet szerinti regionalizáció alkalmazására korlátozott szükség van, illetve arra korlátozott tér áll rendelkezésre. Amennyiben a GFCM-intézkedések átültetéséhez vagy kiegészítésként szükséges volt, a tagállamok többnyire nemzeti intézkedésekhez tértek vissza. Az Északi-tenger és a nyugati vizek esetében más a helyzet. Bár teljes mértékben lehetőség van a regionalizáció alkalmazására, a tagállamok és az érintett tanácsadó testületek üdvözlik az EU és az Egyesült Királyság között a technikai intézkedésekkel kapcsolatban folyamatban lévő technikai munkát.

A tagállamok közös ajánlásainak alapja lehet mind a KHP-rendelet 11. cikke, mind a technikai intézkedésekről szóló rendelet, amelyek célja, hogy hozzájáruljanak a KHP célkitűzéseihez és ezáltal a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásához, és céljuk például a halászat érzékeny tengeri élőhelyekre gyakorolt hatásának korlátozása, illetve az érzékeny fajok járulékos fogásainak minimálisra csökkentése. Ez utóbbi tekintetében a rendelet azt is lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy közös ajánlásokat terjesszenek elő az érzékeny fajok védelmét célzó kockázatcsökkentő intézkedések végrehajtására, ahogyan az a balti-tengeri barna delfin védelme céljából is történt.

Emellett a rendelet különleges védelmet biztosít az I. mellékletben felsorolt egyes halfajok számára azáltal, hogy megtiltja a halászatukat. Bár lehetőség van a jegyzék módosítására és további fajok hozzáadására, ez a mai napig nem történt meg.

Az e jelentéssel kapcsolatban folytatott konzultációkra válaszul a tanácsadó testületek részletes információkkal szolgáltak az e jelentéstételi időszakban végzett munkáról, hogy bemutassák mind az önkéntes intézkedések elfogadása, mind a regionalizációs folyamat iránti elkötelezettségüket.

Néhány érdekelt fél jelezte, hogy a regionalizáció nem halad a megfelelő ütemben, míg mások a rendelet összetettségére hívták fel a figyelmet.

2.2.1. Balti-tenger

Ami a **szelektivitást** illeti, a tagállamok és a Balti-tengeri Tanácsadó Testület közötti szoros együttműködésnek köszönhetően küszöbön áll a Balti-tengerben élő közönséges tőkehal járulékos fogásainak drasztikus csökkentését célzó, a szelektív halászeszközökkel kapcsolatos regionális együttműködés, valamint a felhatalmazáson alapuló jogi aktus és a kapcsolódó végrehajtási jogi aktus elfogadása.

Az **érzékeny fajok járulékos fogásainak minimalizálása** terén folytatódott a balti-tengeri barna delfin hatékonyabb védelmére irányuló munka (e célból két közös ajánlást nyújtottak be), beleértve további ellenőrzési intézkedéseket is. A Balti-tenger keleti részére vonatkozó, azonnali hatályú halászati tilalommal járó intézkedések kidolgozását is mérlegelik. Emellett egyes tagállamok olyan intézkedéseken dolgoznak, amelyek célja a fókapopuláció halászati tevékenység következtében történő pusztításának és a halászokkal való interakciónak a minimálisra csökkentése, és önkéntes intézkedéseket hoztak a halászat érzékeny fajokra gyakorolt hatásának korlátozása érdekében. A Balti-tengeri Tanácsadó Testület arról is tájékoztatott, hogy halász tagjaik egyénileg vesznek részt kutatási projektekben.

Ami a **környezetvédelmi célkitűzésekhez és a tengerfenéki élőhelyekhez való szélesebb körű hozzájárulást** illeti, a balti-tengeri tagállamok nemzeti korlátozásokat vezetnek be a Natura 2000 területeken a fenékhalászatra és a statikus hálók használatára vonatkozóan. Emellett néhány tagállam közös ajánlást készített a tengerfenék védelmére a Balti-tenger németországi részén (a Balti-tenger németországi kizárólagos gazdasági övezetében található 6 védett tengeri terület védelmére irányuló közös ajánlás alapján készülő, felhatalmazáson alapuló jogi aktus).

A tagállamok jelenleg két közös ajánláson dolgoznak, amelyek mintegy 25 Natura 2000 területre, illetve a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv hatálya alá tartozó északi-tengeri és balti-tengeri területre vonatkozó (rövid, közép- és hosszú távú) állományvédelmi intézkedéseket javasolnak.

2.2.2. Nyugati vizek

A **szelektivitáshoz** való hozzájárulásként a tagállamok intézkedéseket hajtottak végre a közönséges tőkehal járulékos fogásainak minimalizálására a Kelta-tengeren, és – az Északi-tengeren elért hasonló eredményekkel kapcsolatban – tárgyalások folynak a kalmárhalászat tekintetében a szembőség növeléséről (a halászati területtől függően 40 mm-ről 80 mm-re vagy 90 mm-re). Felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén további intézkedéseket hajtottak végre a Vizcayai-öbölben élő nagyszemű vörösdurbincs védelmének fokozása érdekében (a minimális állományvédelmi referenciaméretek növelése és a halászati tilalmak szigorítása).

Ami **az érzékeny fajok járulékos fogásainak minimalizálásának szükségességét illeti a Vizcayai-öbölben**, Franciaország és Spanyolország 2021-ben nemzeti intézkedéseket fogadott el a közönséges delfin védelme érdekében, a Vizcayai-öbölben bizonyos vonóhálós hajók esetében akusztikus riasztóberendezéseket alkalmazva. A vonóhálós hajókon alkalmazott akusztikus riasztóberendezések mellett Franciaország egyre gyakrabban alkalmaz fedélzeti kamerákat és más megfigyelési intézkedéseket a Vizcayai-öbölben élő delfinpopulációra vonatkozó ismeretek bővítése érdekében. Franciaország több olyan, technikai intézkedésekből álló projekten is dolgozik, amelyek célja a delfinek kopoltyúhálóval történő járulékos fogásainak elkerülése. Portugália és Spanyolország a Cetambicion

projekt[11] keretében a kopoltyúhálókra vonatkozó olyan technikai mérséklési intézkedéseken dolgozik, mint például az akusztikus riasztóberendezések. Mindazonáltal további előrelépésre van szükség, mivel a regionális intézkedések valamennyi területen történő elfogadása javítaná a közönséges delfin védelmét.

A tagállamok tanfolyamokat és képzéseket is szerveznek a halászati ágazat számára, amelyek célja az egyes halászatokhoz kapcsolódó járulékos fogások jobb megértése és elismerése.

Ami az érzékeny fajok védelmére irányuló jövőbeli projekteket illeti, több tagállam is részt vesz a Cibbrina-ban[12], valamint a regionális halászati gazdálkodási szervezetek, például az Atlanti Tonhalfélék Védelmére Létrehozott Nemzetközi Bizottság által szabályozott halászatokban az érzékeny fajok védelmét célzó különböző kutatási tevékenységekben. Néhány tagállam egy olyan projektről is beszámolt, amely a DNS-re vonatkozó felméréseket és passzív akusztikus megfigyelést foglal magában.

A **környezetvédelemhez** való hozzájárulás területén a tagállamok kiterjesztették a jelenlegi védett tengeri területeket, és együttműködnek a környezetvédelmi hatóságokkal annak érdekében, hogy a Natura 2000 keretében több védett tengeri területre vonatkozóan gazdálkodási terveket dolgozzanak ki.

2.2.3. Északi-tenger

Az északi-tengeri tagállamok több **szelektivitási** intézkedést hajtottak végre a kirakodási kötelezettség alóli mentességek kiegészítése érdekében. A Bizottság nemrégiben halászati tilalmi időszakot fogadott el az óriás laposhal ívási csúcsidőszakára vonatkozóan[13]. Emellett a tagállamok a flottáikra vonatkozóan olyan egyéb intézkedéseket is végrehajtottak, amelyek túlmutatnak a jelenlegi kötelező rendelkezéseken (pl. flamand hálópanel használata a garnélarákra halászó, merevítőrudas vonóhálót használó hajókon, kiegészítő közös mintavételi program a garnélahalászatra vonatkozó kvóták hatálya alá tartozó fajok járulékos fogásainak nyomon követésére).

Az északi-tengeri tagállamok több olyan nemzeti intézkedésről számoltak be, amelyek célja **az érzékeny fajokra gyakorolt hatás** csökkentése, mint például a védett tengeri területekre vonatkozó térbeli és időbeli intézkedések vagy bizonyos halászeszközök korlátozása. A megfigyelők fokozott jelenlétéről is beszámoltak, amelynek célja, hogy megalapozott és megbízható adatokra lehessen támaszkodni.

Az északi-tengeri tagállamok részt vesznek a CiBBrina projektben (amely Lengyelországot, Portugáliát és Spanyolországot is magában foglalja), amelynek fő célja az érzékeny fajok járulékos fogásai miatti mortalitás csökkentése. Ez a projekt 2023 decemberében kezdődött és 2029-ig tart.

A **környezetvédelemhez** való hozzájárulás területén két felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadtak el öt közös ajánlás alapján, amelyek 18 Natura 2000 területre, illetve a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv hatálya alá tartozó területre vonatkozó állományvédelmi intézkedéseket javasoltak az Északi-tenger területén: Ezek az (EU) 2022/952 felhatalmazáson alapuló rendelet és az (EU) 2023/340 felhatalmazáson alapuló rendelet.

---

[11] https://www.cetambicion-project.eu/?lang=es

[12] A LIFE program keretében finanszírozott projekt: https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/LIFE22-NAT-NL-LIFE-CIBBRiNA-101114301/coordinated-development-and%E2%80%AFimplementation-of%E2%80%AFbest-practice-in%E2%80%AFbycatch%E2%80%AFreduction%E2%80%AFin-the%E2%80%AFnorth-atlantic-baltic-and-mediterranean-regions

[13] Az óriás laposhalra vonatkozó technikai intézkedésekről szóló (EU) 2024/1060 felhatalmazáson alapuló rendelet.

A tagállamok által jelenleg folytatott megbeszélések négy közös ajánlásra összpontosítanak. Az egyiket Németország és Hollandia nyújtotta be a Dogger-padra vonatkozóan (amelyet a közelmúltban a HTMGB a tavaszi plenáris ülésen értékelt – PLEN 24-01[14]), egy másikat pedig Hollandia készít elő 6 védett tengeri területre vonatkozóan az Északi-tenger holland részén (Cleaver-pad, a Dogger-pad déli része, Központi osztrigás terület, a Fríz Front tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv hatálya alá tartozó területe, Bruine-pad és Borkumi zátony), egyet Belgium készít elő az Északi-tenger belga részén található három gazdálkodási terület vonatkozásában, egy másikat pedig Dánia készít elő öt Natura 2000 területen az Északi-tenger és a Skagerrak területén.

2.2.4. Földközi-tenger és Fekete-tenger

A **szelektivitás** területén a Fekete-tengeren halászati érdekkel bíró tagállamok végrehajtják a Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottság (GFCM) szintjén elfogadott intézkedéseket a GFCM ajánlásai révén, beleértve a fiatal egyedek védelmét célzó, a vonóhálókra vonatkozó tilalmakat és a monofil kopoltyúhálók használatát.

A Földközi-tengeren a tagállamok számos nemzeti technikai intézkedést hajtottak végre a kereskedelmi mértékben kiaknázott fajok védelme érdekében, mint például a kulcsfontosságú fajok (szürke tőkehal, norvég homár) ívási területeinek védelmét célzó térbeli és időbeli intézkedéseket, a fenékvonóhálós halászatra vonatkozó korlátozásokat – a GFCM ajánlásait követve vagy a WestMed többéves terv[15] szerinti gazdálkodással összhangban–, a halászeszközökre vonatkozó szigorúbb szabályokat (egyes tagállamok nagyobb szembőséget alkalmaznak a kis méretű nyílt vízi fajok esetében), a körpántok és emelőpántok betiltását, valamint a zsákvégek minimális hosszának 3 méterben történő meghatározását.

2022–2024-ben a tagállamok vizsgálatokat kezdtek végezni a szelektívebb és hatékonyabb halászeszközök kifejlesztésére, és ezeknek a vizsgálatoknak az eredményei a következő jelentéstételi időszakban várhatók. Ezek a felmérések különböző konfigurációkat vizsgálnak a tengerfenéken élő fajok halászására használt halászeszközök és a rögzített hálók szembősége tekintetében, vagy akár teljesen új, innovatív eszközöket is vizsgálnak. Fokozottabb megfigyelői jelenlétet és a REM/CCTV kamerák által szolgáltatott információk felhasználását is tervezik.

Ami az **érzékeny fajokat** illeti, a GFCM számos ajánlást fogadott el a cetfélékre, a cápákra és rájákra, a tengeri madarakra és a teknősökre vonatkozóan, kísérleti projektek, enyhítő intézkedések, valamint regionális cselekvési terv elfogadását tervezi a földközi-tengeri és fekete-tengeri halászat és a veszélyeztetett fajok közötti kölcsönhatások nyomon követésére és enyhítésére[16]. E terv célja megfelelő nyomonkövetési rendszerek kidolgozása, valamint a veszélyeztetett fajok járulékos fogásaira és a tengeri megafauna halászeszközökkel való elpusztítására irányuló kockázatcsökkentő intézkedések tesztelése.

Emellett a fekete-tengeri tagállamok számos nemzeti intézkedést vezettek be a halászat barna delfinre gyakorolt hatásának minimalizálása érdekében, például monofil kopoltyúhálók használata a nagy rombuszhal halászata során, aminek célja a cetfélék járulékos fogásainak csökkentése, és amely két évig tartó fokozatos bevezetést tett szükségessé, valamint a fekete-tengeri barna delfin védelmére irányuló figyelemfelkeltő kampányokat. Több többéves állománygazdálkodási terv végrehajtása is folyamatban van a nemzeti vizeken, ahol a nagy rombuszhal halászatára szolgáló kopoltyúhálók használata csak

[14] HTMGB 24-01 plenáris ülés.

[15] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1022 rendelete (2019. június 20.) a tengerfenéken élő állományoknak a Földközi-tenger nyugati térségében folytatott halászatára vonatkozó többéves állománygazdálkodási terv létrehozásáról és az 508/2014/EU rendelet módosításáról.

[16] GFCM/46/2023/4 határozat.

akkor engedélyezhető, ha ezek a hálók akusztikus riasztóberendezéssel vannak felszerelve. Meg kell azonban jegyezni, hogy az e célkitűzésre irányuló valamennyi intézkedést regionális kontextusba kell helyezni, különös tekintettel a GFCM folyamatban lévő munkájára, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak a többi part menti országgal.

Az érzékeny földközi-tengeri fajok védelme érdekében a tagállamok haladnak a nagyobb kockázatnak kitett fajok (például a baleári vészmadár) védelmére irányuló nemzeti jogszabályok kidolgozásával, beleértve a halászatra és a Natura 2000 területek azonosítására vonatkozó gazdálkodási intézkedéseket, valamint a ZEPAS-t (a madarak különleges védelmét szolgáló területek), és jelenleg folyamatban van az e területekre vonatkozó gazdálkodási intézkedések kidolgozása.

A GFCM és a tagállamok által elfogadott intézkedések kiegészítéseként az érdekelt felek és a tagállamok részt vesznek a járulékos fogásokkal kapcsolatos figyelemfelhívó projektekben, a bevált gyakorlatok halászok körében történő terjesztésében, a járulékos fogások csökkentésére vonatkozó bevált gyakorlati útmutatók kidolgozásában és lefordításában, a madárriasztó eszközök (felínemelő lapok és bóják) tesztelésében, valamint a Gran Solban szürke tőkehalra halászó egyesült királyságbeli hajókon használt madárriasztó zsinórokkal kapcsolatos kutatásokban[17].

Ami a Földközi-tengeren és a Fekete-tengeren a **környezetvédelemhez** való hozzájárulást illeti, több tagállam is bevezeti a fenékvonóhálós halászat és kotrás tilalmát a védett tengeri területeken, valamint a GFCM 10 halászati korlátozás alá vont terület révén több mint 1,75 millió km² tengeri élőhelyet véd a Földközi-tengeren és a Fekete-tengeren. A Földközi-tengeren mintegy 31 000 km² bentoszi élőhelyet védenek, amelyet egy nagy mélytengeri, halászati korlátozás alá vont terület egészít ki, amely a teljes földközi-tengeri tengerfenék mintegy 60 %-át teszi ki, ahol az 1 000 méternél mélyebb vizeken tilos hajóról működtetett kotróhálók és vonóhálók használata a mélytengeri bentoszi élőhelyek védelme érdekében. A mélytengeri bentoszi élőhelyek védelme érdekében az 1 000 méternél mélyebb vizeken tilos vonóhálót használni.

Folyamatban van az új, halászati korlátozás alá vont területek létrehozására, valamint a mélyvízi halászati korlátozás alá vont területek mélységi határértékének 800 m-re történő jövőbeli felülvizsgálatára irányuló munka a GFCM kísérleti projekt eredményei alapján. Ezzel párhuzamosan erőfeszítéseket tesznek a védett tengeri területek koherens és hatékony hálózatainak kiépítésére, és a GFCM belső értékelést indított a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló ENSZ-egyezmény végrehajtása céljából.

2.3. Egyéb végrehajtási kérdések

2.3.1. Végrehajtási szabályok

A rendelet a regionalizált végrehajtás mellett a Bizottságra is ruház bizonyos végrehajtási hatásköröket egyes elemek azon sajátosságainak meghatározása érdekében, amelyek relevánsak vagy szükségesek[18] a szelektivitási előírások fenntartása szempontjából.

Ezek a részletes szabályok jelenleg előkészítés alatt állnak, és fontosak ahhoz, hogy a rendelet végrehajtása során a tagállamok számára egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak, valamint hogy biztosítsák a koherens és hatékony ellenőrzést. A szóban forgó szabályok a fiatal egyedek kifogásának

[17] MedBycatch projekt.

[18] A rendelet 8. cikkének (5) bekezdése és 24. cikkének (1) bekezdése.

elkerülésére használt eszközökre vonatkozó előírásokat, valamint a vontatott halászeszközök kopásának és elhasználódásának megakadályozására használt egyes eszközökre vonatkozó előírásokat érintik.

Céljuk, hogy helyreállítsák a rendelet hatékony végrehajtásához elengedhetetlen, korábban alkalmazott egyes feltételeket. Annak érdekében, hogy a legfrissebb tudományos szakvéleményekre lehessen támaszkodni, valamint a tagállamokkal folytatott technikai megbeszéléseket követően a HTMGB-vel néhány ilyen elemről konzultációt folytattak, amely 2024 márciusában szakvéleményt adott ki[19].

Jelenleg is folynak a konzultációk a tagállamokkal a végrehajtási rendelet tervezetének a Halászati és Akvakultúra-ágazati Bizottsághoz történő haladéktalan benyújtása céljából.

2.3.2. Célzott halászat

A rendelet végrehajtásának másik fontos szempontja az egyes fajok célzott halászatának a rendelet 6. cikkének (3) bekezdésében és 27. cikkének (7) bekezdésében szereplő fogalommeghatározásának bővítése: *„konkrét fajokra vagy azok csoportjaira irányuló halászati erőkifejtés; a meghatározás regionális szinten tovább pontosítható felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján.”*

Ez számos halászat esetében releváns, de nem minden halászat esetében. Egyes halászatok esetében az előírások egyértelműek, és nem áll fenn annak kockázata, hogy a végrehajtási gyakorlatok enyhítenék a szelektivitásra vonatkozó előírásokat, például szelektáló rács vagy más szelektáló eszköz használata révén. Azon halászatok esetében, ahol nincsenek a legkisebb szembőség használatára vonatkozó előírások vagy további rendelkezések, a rendelet 27. cikkének (7) bekezdése előírja az érintett halászatban közvetlen állománygazdálkodási érdekkel bíró tagállamokat, hogy első alkalommal legkésőbb 2020. augusztus 15-ig nyújtsanak be közös ajánlásokat[20].

A rendelet meghatározza a szembőség alapméretét, amelyet a legmegfelelőbbnek tartanak ahhoz, hogy a legjobb szelektivitási előírásoknak megfeleljen, és két lehetőséget biztosít a szembőség alapméretétől való eltérésre: A tagállamok meghatározhatják a szelektivitás módosítását a hatályos jogszabályokban előírt és a HTMGB által értékelt (minimális) szelektivitási előírások szerint, vagy bizonyos halászatok esetében, és amennyiben a rendelet szerinti feltételek és fogási összetételek teljesülnek, egyedi szembőségeket határozhatnak meg (általában szelektáló eszközöket).

A tagállamok regionális csoportjai foglalkoztak ezzel a témával, és a Bizottság több alkalommal konzultált a HTMGB-vel annak érdekében, hogy segítse a nemzeti hatóságokat az előrelépésben, és miután 4 tagállam regionális csoportja közös ajánlásokat nyújtott be. Eddig azonban nincsenek tudományosan megerősített és jogszabályként elfogadott intézkedések.

Egy másik olyan szempont, amely hatással lehet a célkitűzések teljes körű megvalósítására, arra a tényre vonatkozik, hogy egyetlen régióban sem létezik engedélyezési rendszer az egyedi szembőségekre vonatkozóan. Az egyedi szembőségek használatát szabályozó engedélyezési rendszer hiányában minden halászhajó alapértelmezés szerint bármikor alkalmazhat bármilyen szembőséget.

E kérdéseknek jelentős természetvédelmi következményei lehetnek, ezért a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy regionális csoportjaik keretében, az engedélyezések tekintetében pedig nemzeti szinten foglalkozzanak ezekkel a kérdésekkel.

[19] A Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) 75. plenáris üléséről szóló jelentés (STECF-PLEN-24-01).

[20] A rendelet 27. cikke.

3. INNOVÁCIÓ ÉS TUDOMÁNYOS KUTATÁS

A tengeri ökoszisztémákat érintő jelenlegi kihívásokat nem lehet kizárólag hagyományos eszközökkel kezelni. E tekintetben kulcsfontosságú az innováció, és a rendelet szilárd alapot biztosít e változás előmozdításához, mivel lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltéréseket vezessenek be az új technológiák tesztelésére, majd ezt követően a regionalizáció keretében az alkalmazandó intézkedések kidolgozására.

Az eredmények eléréséhez elengedhetetlen és alapvető fontosságú a tengeri környezetben tevékenységet folytató valamennyi piaci szereplő bevonása és részvétele. A konzultációban részt vevő érdekelt felek (a tagállamoktól a tanácsadó testületekig, nem kormányzati szervezetekig és egyéb szövetségekig) hangsúlyozták elkötelezettségüket a kutatásban és az innovációban való részvétel iránt.

Az olyan projektek, mint a Cibbrina (amelynek célja az érzékeny fajokra gyakorolt hatás minimalizálása), a Marine Beacon[21] (amelynek célja innovatív eszközök és technikák kifejlesztése és tesztelése a fontos fajok jobb nyomon követése és a járulékos fogások kockázatának csökkentése érdekében), valamint a DecarbonyT[22] (az optimalizált vonóhálós halászeszközök használatának értékelése a Földközi-tengeren és a Fekete-tengeren az alacsonyabb üzemanyag-fogyasztás érdekében) jó példák a tudományos intézményeket, halászati szervezeteket és érdekelt feleket összefogó páneurópai projektekre.

Ezek a projektek bemutatják, hogyan lehetne javítani a jelenlegi halászati technikákat (a halászeszközök módosításától a térbeli és időbeli intézkedésekig) a halászati tevékenység környezetre gyakorolt hatásának minimálisra csökkentése érdekében. A projektek eredményei a következő jelentéstételi időszakban várhatók.

3.1. A HTMGB munkája

A rendelet elfogadása óta a HTMGB egy erre a célra létrehozott szakértői munkacsoport keretében évente ülésezik, hogy megvitassa és értékelje a technikai intézkedések végrehajtását mint a fokozott végrehajtás tudományos alapjainak kiépítését szolgáló eszközt, és tanácsot adjon ezzel kapcsolatban.

A HTMGB ajánlásainak részeként az e területen végzett munka tovább haladt a szelektivitási mutatók tekintetében (lásd a 2.1. fejezetet), miközben megvizsgálta a jelenlegi és a lehető legnagyobb fenntartható hozamot biztosító optimális szelektivitás közötti eltérést. 2021-ben[23] a HTMGB értékelte a releváns fajok állományának kor szerinti szelektivitását[24], és összehasonlította azt az optimális szinttel (azaz azzal, amelyik a legmagasabb hosszú távú hozamot eredményezi). 2022-ben[25] a HTMGB az említett fajok állománya szelektivitási hosszának értékelésére összpontosított annak érdekében, hogy azt össze tudja kapcsolni a tényleges méretalapú halászeszközök szelektivitásával, és optimalizálási megoldásokat javasolhasson.

A HTMGB jelenleg dolgozik ezeken az optimalizálási megoldásokon, mivel fel kell vázolni, hogy milyen változtatások lennének szükségesek (és megvalósíthatóak) a legmagasabb hozamok eléréséhez. Az elkövetkező években követendő megközelítésnek meg kell határoznia, hogy milyen lépések szükségesek a halászati technikák/minták megvalósítható változásainak biogazdasági értékeléséhez, és

[21] https://marinebeacon.eu/

[22] https://decarbonyt.eu/

[23] STECF-21-07.

[24] A rendelet XIV. mellékletében felsorolt fajok.

[25] STECF 22-19.

milyen következményekkel járhatnak (társadalmi-gazdasági változások a fogásokban, a fogások értékében és a környezetben).

3.2. Az ICES innovatív eszközökre vonatkozó szakvéleménye

A Bizottság kérésére az ICES 2023-ban aktualizálta az innovatív halászeszközök 2020. évi katalógusát[26], és értékelte az innovatív halászeszközök uniós iparágban való elterjedésének szintjét (tengermedencénként és halászatonként). A végre nem hajtott innovációk esetében azonosította a használatukat akadályozó fő tényezőket, beleértve a társadalmi-gazdasági kompromisszumok elemzését, és javaslatokat tett végrehajtásuk megkönnyítésére. Ez a szakvélemény[27] nagyon fontos következtetéseket tartalmaz, különösen ami az ágazatban való elterjedést illeti. Például a bemutatott innovatív technológiák egyharmada esetében az eszköz kevés beruházást igényel, és a beruházások pozitív megtérüléséhez vezet, ami azt jelenti, hogy gazdaságilag életképes.

Az ICES az innovatív halászeszközök szisztematikus használatával kapcsolatos akadályok és lehetőségek értékeléséhez a PESTEL-keretet[28] használta, a következőket vizsgálva:

- Politikai tényezők (**P**olitical factors): a szakpolitikák halászok általi támogatásának szintje és érzékelt legitimitása, felülről lefelé irányuló szabályozás, az egyenlő versenyfeltételek hiánya a halászeszközök önkéntes használata esetén.
- Gazdasági tényezők (**E**conomic factors): az eszköz beszerzésének költsége, a beruházás céljára felhasználható tőke rendelkezésre állása, a működési költségek és bevételek változása, a rövid távú előnyök előnyben részesítése az új eszköz használatának hosszabb távú előnyeivel szemben, vissza nem térítendő támogatások vagy állami támogatások megléte, pénzügyi reziliencia.
- Társadalmi tényezők (**S**ocial factors): a változtatástól való vonakodás, a halászeszközök mások körében való elterjedése, az új halászeszközzel kapcsolatos tájékoztatás hatékonysága, a politikai fejlemények miatti demotiváció, a probléma eltérő értelmezése a halászok és más érdekelt felek között (pl. visszadobások, fenékvonóhálós halászat hatásai), részvétel a döntéshozatalban, bizalom a halászok és más érdekelt felek (pl. politikai döntéshozók vagy tudósok) között.
- Technológiai tényezők (**T**echnological factors): szakmai ismeret; a halászeszközök nehezen telepíthetők, vagy speciális ismereteket vagy képzést igényelnek; a felszereléshez időre van szükség, és azt módosítani kell, hogy hatékonyan működjön; a halászeszközök különböző hajókialakítások esetében való alkalmazhatóságának mértéke.
- Környezeti tényezők (**E**nvironmental factors): üzemanyag-csökkentés, a halak nem kívánt járulékos fogásainak csökkentése, más tengeri fajok (bentosz, tengeri emlősök, tengeri madarak) nem szándékos fogásainak csökkentése, a tengerfenékre gyakorolt kisebb hatás.
- Jogi tényezők (**L**egal factors): a halászeszközök jelenleg nem engedélyezettek (pl. eltérés keretében történő tesztelés, regionális korlátozások), az eszközök minimális jogszabályi előírásoknak való megfelelésére vonatkozó követelmények, valamint a megfelelő végrehajtás megléte.

Bár az ICES szakvéleménye fontos jelzéseket tartalmaz, nyilvánvaló, hogy az ágazatban való elterjedés tényleges szintjét még meg kell határozni. A konzultáció keretében adott válaszokban **a tagállamok és az érdekelt felek jelezték, hogy az innovatív technológiák alkalmazása nehézségekbe ütközik**. Bár egyetértenek azzal, hogy a regionalizáció elengedhetetlen ehhez, és előnyben részesítik az önkéntes megközelítésekkel szemben, úgy vélik, hogy az új halászeszközök használatára való átállás még mindig túl hosszadalmas és bonyolult. A regionalizáció alkalmazása miatt átlagosan két évbe telik egy eszköz

[26] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx

[27] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeGear.aspx

[28] Politikai, gazdasági, társadalmi, technológiai, környezeti és jogi (tényezők).

bevezetése, amely magában foglalja a regionális csoportokkal folytatott tárgyalási folyamatot, a HTMGB-vel folytatott konzultációt és elfogadási folyamatot.

3.3. Tudományos célú halászat

A rendelet 25. cikke lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy tudományos célú halászat céljából eltéréseket engedélyezzenek a szabályoktól. E cikk célja, hogy ösztönözze a gazdasági szereplőket a tudományos kutatásban való részvételre. Bár a rendelet tartalmaz más olyan cikkeket is[29], amelyek alkalmazhatók innovatív megoldások bevezetésére, a 25. cikket alkalmazzák a leggyakrabban.

A kutatást a tagállamok valamely tudományos intézménye szervezi, végzi és zárja le. Az elmúlt három évben a tagállamokban a kereskedelmi hajók nagyobb mértékben vettek részt a tudományos kutatásban, és a Bizottság 2023. július 6-án technikai találkozót szervezett a tagállamokkal annak érdekében, hogy növelje a tagállamok közötti átláthatóságot, és emlékeztesse őket arra a kötelezettségükre, hogy jelentést tegyenek a felmérésekről a Bizottságnak.

A bejelentett projektek többsége alternatív módszereket vizsgál a fiatal egyedek kifogott mennyiségeinek minimalizálására, és céljuk, hogy megoldásokat találjanak az érzékeny fajokra gyakorolt hatás enyhítésére vagy a környezetre gyakorolt negatív hatások csökkentésére.

Míg a 25. cikk pozitív ösztönzőként hat az innovatív technológiáknak a rendeletben foglalt technikai követelményektől eltérő kutatására és tesztelésére, a tagállamok és az érdekelt felek megjegyezték, hogy ezek a lehetőségek hiányoznak más KHP-rendeletekben, ami egyes esetekben akadályozhatja a lehetőségeket és késleltetheti a változtatások bevezetését. Megjegyzik például, hogy a minimális állományvédelmi referenciaméretek alatti tengeri süllő kifogására, fedélzeten tartására vagy kirakodására vonatkozó engedélytől nem lehet kutatási célú eltéréseket biztosítani, még akkor sem, ha a programok nyomon követéséhez ez szükséges.

Emellett a tagállamok, a tanácsadó testületek és az érdekelt felek megjegyezték, hogy az új halászeszköz-technika vagy -technológia kifejlesztésétől a jogszabály útján történő végleges elfogadásáig nehézkes folyamatot kell követni.

3.4. Innovációs kiadások

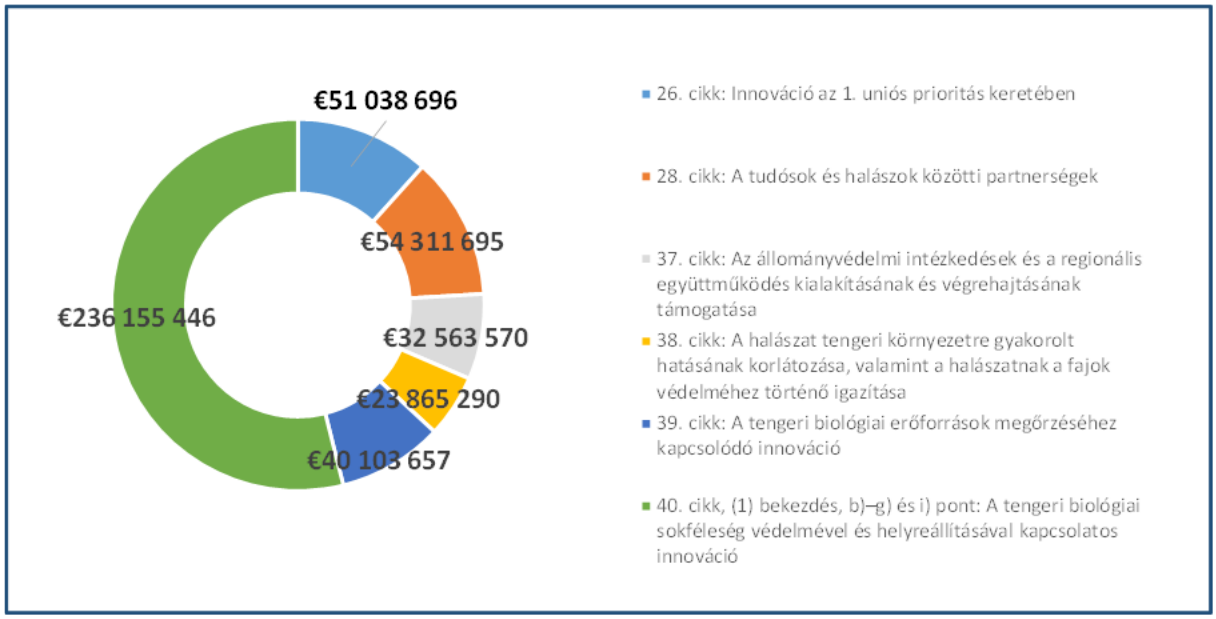
Míg a 25. cikk bemutatja, hogy a rendelet hogyan ösztönözheti a tudományos kutatásban való részvételt, az uniós források felhasználása szélesebb perspektívát biztosít a kereskedelmi hajókat érintő projektek számára, túlmutatva a technikai intézkedésektől való eltérésen. Sokkal inkább a tagállamok által a KHP célkitűzéseihez való hozzájárulás eszközeként bevezetett intézkedések sokféleségével, valamint a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának támogatásában betöltött szerepével függ össze.

A kutatás és innováció rendelet szerinti tesztelése jelenleg az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA), korábban pedig az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) keretében részesült pénzügyi támogatásban. Ezek az alapok számos lehetőséget kínálnak arra, hogy pénzügyi támogatást nyújtsanak a halászati ágazaton belüli innováció ösztönzésére innovációs projektek, tudósok és halászok közötti partnerségek támogatása révén, az állományvédelmi intézkedések és a regionális együttműködés kialakításának és végrehajtásának támogatásával, valamint a halászat tengeri környezetre gyakorolt hatásának korlátozásával, továbbá hozzájáruljanak a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásához (beleértve a Natura 2000 területeket is).

[29] 20. cikk, innovatív halászeszközök, 23. cikk, a fogások és visszadobások teljes dokumentálására irányuló kísérleti projektek.

E projektek eredményei arra fognak törekedni, hogy új és innovatív megoldásokat kínáljanak arra vonatkozóan, hogy a halászati tevékenység hogyan minimalizálhatja a környezetre gyakorolt hatást.

Az ETHA programozási időszakát (2014–2020) tekintve összesen 438 038 353 EUR-t különítettek el halászattal kapcsolatos innovációs intézkedésekre, ami az összes ETHA-kötelezettségvállalás 7,87 %-át teszi ki, a következő megosztással:

Az ETHA keretében összesen 5 592 projekt részesült pénzügyi támogatásban, közel 2 000 hajó részvételével.

Intézkedés (cikk)	**Műveletek száma**	**A cikk alapján finanszírozott hajók száma**	**ETHA-kötelezettségvállalások (EUR)**
26. cikk: Innováció	336	130	51 038 696
28. cikk: Partnerségek	200	128	54 311 695
37. cikk: Védelmi intézkedések és regionális együttműködés	373	1	32 563 570
38. cikk: Tengeri környezet, fajok védelme	1 774	1 545	23 865 290
39. cikk: Az állományvédelemhez kapcsolódó innováció	195	66	40 103 657
40. cikk (1) bekezdés b)–g) és i) pont: A tengeri biológiai sokféleség védelme és helyreállítása	2 714	38	236 155 446
Összesen:	**5 592**	–	**438 038 353**

E jelentés elkészítésének támogatása érdekében a FAMENET tájékoztatókat is készített, amelyek bemutatják a fejlesztés alatt álló és a rendelet célkitűzéseihez közvetlenül kapcsolódó innovációk néhány példáját[30].

[30] Fisheries innovations under the European Maritime and Fisheries Fund 2014-2020 [Halászati innovációk az Európai Tengerügyi és Halászati Alap keretében (2014–2020)] – Európai Bizottság (europa.eu).

A 2021–2027-es időszakra elfogadott új tagállami ETHAA-programok[31] számos lehetőséget kínálnak a kutatásra és innovációra irányuló különböző típusú intézkedések támogatására, és támogathatják e rendelet végrehajtását. A Bizottság ezért arra ösztönzi a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket e tekintetben.

A halászatra vonatkozó egyedi intézkedéseket kiegészítve a tagállamok más finanszírozási lehetőségeket is megvizsgáltak. A **Horizont Európa** kutatási keretprogram (2021–2027) a fenntartható halászatra és akvakultúrára irányuló kutatási és innovációs tevékenységeket támogat. Ez magában foglalja például a halászati felügyeletet és ellenőrzést támogató digitális átállást, amelynek célja a halászeszközök környezeti hatásának csökkentése, a halászatra gyakorolt éghajlati hatás minimalizálása, valamint a védett fajok járulékos fogásainak megértése és csökkentése.

A korábbi Horizont 2020 program, az EU 2014–2020-as időszakra vonatkozó kutatási és innovációs finanszírozási programja hozzájárult a fenntartható halászat javításához. A Horizont 2020 végső értékelése, amelyet 2024. január 29-én fogadtak el, valóban megemlíti, hogy az alap számos területen jelentősen hozzájárult a társadalmi hatásokhoz, bizonyítva széles körű befolyását és hatékonyságát, többek között a fenntartható halászat területén a halászati módszerek javításával és a visszadobások csökkentésével, ami hozzájárult a fenntarthatóbb halászati gyakorlatokhoz, egyensúlyt teremtve a gazdasági érdekek és a környezet védelme között.

Végezetül **az „Óceánjaink és vizeink helyreállítása 2030-ig” elnevezésű uniós küldetés**[32] támogatja például az intelligens és alacsony környezeti hatású halászeszközökkel, valamint az energiahatékony kisüzemi halászflottákkal kapcsolatos kutatási és innovációs tevékenységeket. A hamarosan elfogadásra kerülő 2024. évi küldetési munkaprogram továbbra is támogatni fogja a halászat és a tengeri védelem összeegyeztetését célzó helyszíni demonstrációs tevékenységeket.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

A rendelet célkitűzéseinek teljesítéséhez vezető folyamat során a tagállamok kiemelték, hogy nemzeti intézkedéseket fogadnak el, és az ágazat jelezte, hogy egyre nagyobb mértékben alkalmazzák az önkéntes intézkedéseket, néhány érdekelt fél pedig hangsúlyozta, hogy folytatni kell a törekvéseket.

A rendelet célkitűzéseinek megvalósítása terén tett előrelépés nem kizárólag másodlagos jogszabályok elfogadásán alapul (és nem is szabad kizárólag azon alapulnia). Az érdekelt felek ismereteinek bővítése és megosztása, fokozott elkötelezettsége és szerepvállalása, valamint az önkéntes kezdeményezések továbbra is alapvető fontosságúak, és kiegészítik a közös szabályok regionalizáció révén történő elfogadását. Emellett dinamikusan kell kezelni a változó és kihívást jelentő halászati tevékenységeket, ezért elengedhetetlenek a folyamatos megbeszélések és a legmegfelelőbb intézkedések mérlegelése.

Az innováció nemcsak a rendelet célkitűzéseinek való megfelelés szempontjából kulcsfontosságú, hanem a reziliens és versenyképes uniós halászati ágazat szempontjából is, amely az európai fogyasztók számára a legjobb minőségű tengeri eredetű élelmiszereket biztosítja.

A tagállamok és az érdekelt felek a rendelet célkitűzéseinek teljesítése érdekében **beruháznak az új technológiák fejlesztésébe**. Bár a következő időszakban még figyelemreméltóbb eredmények várhatók, a Bizottságnak, a tagállamoknak és az érdekelt feleknek továbbra is együtt kell működniük annak érdekében, hogy megtalálják a leghatékonyabb megoldásokat a halászeszközökkel és az innovációval kapcsolatos kutatásnak, valamint a szóban forgó eszközök és innovációk gyakorlati bevezetésének és tényleges használatának a végrehajtására és további támogatására.

[31] ETHAA-programok (2021–2027) – Európai Bizottság (europa.eu).

[32] Mission Ocean and Waters service portal |Research and Innovation (Kutatás és innováció) (europa.eu).

I. FÜGGELÉK A KONZULTÁCIÓ ÖSSZEFOGLALÁSA

1. Konzultációs stratégia.

A konzultáció célja az volt, hogy a 31. cikk (1) bekezdésében foglalt követelményekkel összhangban összegyűjtse az érintett érdekelt felek véleményét az (EU) 2019/1241 rendelet végrehajtása során. A teljes körű visszajelzés biztosítása érdekében a tagállamokkal és a tanácsadó testületekkel folytatott konzultációt célzott online konzultáció egészítette ki.

2. Az adatok feldolgozásának módszertana és eszközei.

Az alkalmazott módszertan a megkérdezett érdekelt fél típusától függően eltérő volt.
A rendelet végrehajtásáért és érvényesítéséért felelős hatóságok a tagállamok. Ezért külön kérdőív küldésére került sor[33].
Hasonlóképpen, figyelembe véve a tanácsadó testületeknek a regionalizációs folyamatban és a KHP szerinti fő képviseleti szervként betöltött sajátos szerepét, külön kérdőív küldésére került sor[34].
Az online konzultációra az „EUSurvey" platformon került sor[35]. Ebben az esetben a nyilvánosságra hozatal a DGMARE honlapján, a hírlevélen és a DGMARE közösségi hálózatokon, például a Twitteren keresztül történt.
A konzultáció mindhárom esetben 2023. október 2-án kezdődött, és 2023. november 24-ig tartott.
Mindhárom esetben biztosították az igazoló dokumentumok csatolásának lehetőségét.

3. Eredmények

18 tagállamtól, 5 tanácsadó testülettől és 10 egyéb szervezettől érkezett válasz (online konzultáció útján).
Tekintettel a jelentés céljára, a beérkezett válaszokat összefoglaltuk, és amennyire lehetséges, magában a jelentésben szerepelnek a jelentés lényegi elemei is. Mivel sem a tagállamoknak, sem a tanácsadó testületeknek küldött levelekben ezt nem tüntettük fel kifejezetten, az egyéni válaszok nem jelennek meg.
A tagállamok és a tanácsadó testületek válaszai a „tagállam"/„tanácsadó testület" kifejezett említésével jelennek meg. Ha az észrevételek a célzott online konzultációból származnak, azokra „érdekelt felekként" hivatkozunk.

[33] A tagállamoknak 2023. október 2-án küldött levél (ARES (2023)6664125).

[34] A tanácsadó testületeknek 2023. október 2-án küldött levél (ARES(2023)6664226).

[35] https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/consultations/targeted-stakeholder-consultation-technical-measures-regulation-fisheries-2023_en